

Що робить людську душу злочинцем?

Костянтин Курдай

Усім діючим особам — на суді та представникам поліції

Пролог

I

Здавалось: життя в цьому суспільстві справедливе. Доброзичливих та душевних людей винагороджують, підступних — карають. Але чи дійсно це так?! Насправді, ні. Існує чимало прикладів, які підтверджують чому людина починає красти. Відомий в'язень Йосьо Сираторі є білою вороною для усіх нас.

Отже, ця історія починається 1907 року. У невеликому містечку Аоморі, у небагатій сім'ї робітників народився син, якому дали ім'я — Йосьо Сираторі. Матір Сираторі — Ольга Остроушко, відома як Іто Сьонагон, була українкою зі старовинного козацького роду. На жаль, після народження свого сина вона впала в літургійний сон.

Після цього випадку батько Сираторі ще два місяці опікувався сином. Але одного разу йому потрібно було робити операцію з видалення жовчного міхура. Після трьох годин операції Йосьо Акайо, батько Сираторі, так і не опритомнів після наркозу. Сираторі лишився сам на сам в лікарні. Усе відділення чуло дитячий плач, який усе лунав і лунав. Це почув сам Дзюн — хірург, який оперував батька Сираторі.

— Що тепер буде? Хто поставить на ноги цю дитину? — роздумував хірург.

— Не вішайте носа, Дзюн. Ви зробили все що могли, — утішив його Сета — молодший медбрат.

— Знаю. Але хто буде виховувати дитину в решті-решт?!

Раптом закрипіли двері кабінету неподалік від операційної. Хірург швидко помив руки, зняв гумові рукавички та пішов глянути, хто прийшов. За дверима стояла якась дуже худа та невисока жінка літнього віку. Вона була одягнена в темно-зелений костюм, білий фартух та білу шапку.

— Доброго дня! Хто ви? — здивовано запитав Дзюн. — Що вас привело сюди?

— Я Мей — господарка фабрики з виробництва тофу. У вас щось трапилось.

— Так. З'явилася на світ дитина, але батьки її загинули. І що з нею робити?! Я не маю часу її виховувати. У мене цілий вагон роботи та ще консультації з пацієнтами.

— Я не знаю, чим вам допомогти, але мене щось кликало сюди прийти. — Мей подивилася на немовля та побачила на його шиї якийсь медальйон у формі мушлі з написом "Йосьо Сираторі". Вона зрозуміла, що цей талісман значить.

— Шкода, — зітхнув Дзюн.

Мей уже хотіла вийти з приміщення, як раптом з кабінету, де хірург консультувався з пацієнтами, вийшов Сета.

— Стривайте!

— Що сталося?! — запитав Дзюн у медбрата.

— Я знаю, хто поставить на ноги це немовля. — сміливо промовив Сета.

— І хто ж? — здивувалась Мей.

— Ви.

Мей була шокована. Сета взяв немовля та мовчки віддав його жінці.

— Ви впевнені, що я зможу його виховати?

— Звісно. Він вам у нагоді стане, коли підросте. Буде допомагати вам на кухні.

Мей, недовго думаючи, взяла Сираторі до своєї фабрики та виховувала його цілих чотирнадцять років. Там він працював кожен день з ранку до вечора та виготовляв тофу. Господарка фабрики дуже пишалась обдарованістю прийомного сина, адже він навчився виготовляти сир у 10 років на відміну від її двох синів, які були старші за Сираторі на 3 роки.

II

Коли Сираторі виповнився 21 рік Мей одружилася його з простою християнкою — Сей Юні. Пізніше у них було троє дітей. Сімейство жило в невеличких. Нерідко їм доводилося лягати спати без вечері. Одного разу Юні набридло те, що гроші швидко закінчуються, їжі не вистачає та будинок такий, наче сто років тому був побудований.

— Я звільнюся з фабрики, де виготовляють сир тофу, та знайду іншу роботу. — спокійно сказав Сираторі своїй дружині та обняв її.

— Добре. Можливо я теж влаштуюсь на роботу в якийсь ресторан чи магазин. Але що з дітьми буде?

Сираторі нічого не сказав їй та зайшов до вітальні, взяв папір з пером та

чорнилами і взявся до справи. Будинок, у якому жила Юні та її чоловік мав всього три кімнати. Кімната, у якій Йосьо почав писати заяву про звільнення з роботи на фабриці тофу, була найбільшою. Останні дві кімнати були значно менші. Нарешті заявка була написана та загорнута тоненькою мотузкою. Можливо, цей герой знайде роботу, яка дасть кращого прибутку ніж попередня.

Наступного дня Юні залишилася вдома ти прибирала в будинку, а її чоловік зайшов до фабрики та зустрів якусь дуже знайому в обличчя бабусю. Це була Мей.

— Здоров був, сину мій! Ти на роботу прийшов? Сьогодні вихідний.

— Ні. Я прийшов дати вам заяву на звільнення з посади робітника фабрики. Ось! — Сираторі передав папірець на якому написав заявку. Мей прочитала її та дозволила своєму прийомному сину покинути фабрику. — Бувайте, господарко!

— Бувай, сину! Успіхів тобі!

Юнак відчинив двері, які були виходом з фабрики та пішов додому. А тим часом Мей сиділа на кухні, дивлячись на ікону. З неї мудро дивилися богиня Сонця, Омікамі, наче хотіла сказати господарці, що усе з ним буде добре.

— Боже мій, нехай з ним буде все добре та він не потрапить у халепу! Молю тебе, Боже великий! — молиться Мей та поклоняється іконі так, коли японці вітаються одне з одним. Це вона робила майже весь день.

Тим часом Сираторі прийшов додому, але тепер його будинок нагадував веселу могилу. Там було не так, як колись. Він зайшов та побачив, що в будинку нікого нема, кухня нагадувала авгієві конюшні.

— Дивно тут якось! Юні та діти кудись зникли. — роздумував Йосьо Сираторі. — Мабуть, вона мене зрадила та позабирала усі гроші, що я вчора заробив. Нічого, бог їм дасть прочухана та покаже де раки зимують.

Після цього випадку юнак був майже на дні, як раптом у віконце постукав якийсь худий карлик із закрученими вверх вусами, як у Людовіка 14.

— Хто там? — відчинив вікно.

— Я Пауль де Лафонтен. З Парижу родом. — поклонився незнайомец перед обличчям Сираторі. — Це хата Йосьо Сираборі?

— Так. Але що вам потрібно од мене?

— Вас запрошують працювати біля моря рибакон на судні. Експедиція обіцяє вам платити великі гроші. Візьміть це!

— Я згоден. Але де це місце знаходиться?

— Ходімо до мене в машину. Я вас туди підвезу.

Сираторі сів у машину та Пауль поїхав з ним до цього місця.

III

Майже три години Пауль їхав разом з Йосьо Сираторі на своєму

— Виходьте з машини. Ми на місці.

Сираторі виліз та побачив перед собою величезний порт з купою кораблів, переповнених гігантськими ящиками з чимось дивним. Ці ящики перевозили кремезні,

мов Альпи, кораблі. Деякі працівники називали їх альпійськими.

— Це неймовірна буде робота для мене. — подумав Сираторі.

Раптом до його плеча торкнувся якийсь високий та повний чоловік, одягнений у білу фуражку.

— Ти на роботу прийшов? — запитав незнайомець.

— Так.

— Тоді ходімо до корабля. Там ти працюватимеш майже як кухарі у ресторанах величезних міст Японії. Увечері отримаєш свій заробіток, на який заслуговуєш.

— Я згоден. — з великою охотою сказав Сираторі.

— Прекрасно, юначе. Заходь до корабля по цій драбині. А я перевірю чи не привезли нові ящики.

Сираторі мовчки зайшов по драбині в середину корабля та побачив величезну залу, яка нагадувала ресторан з приготування суші, сашімі та ролів. Юнак озирнувся навкруги та побачив якісь відчинені двері в кінці зали. Він підійшов до них та побачив якусь молоду жінку, одягнену в чорний халат та білу шапку.

— Що це за жінка? Мабуть, кухарка якась.

Але вона була не кухаркою, а офіціанткою. Капітан тим часом зайшов всередину корабля та побачив Сираторі, який чекав його.

— Вибачте, панове, чи не тут знаходиться кухня?

— Саме тут, хлопче. Проходь.

Сираторі зайшов до цієї кімнати. В ній весь час пахло свіжим тунцем та деякими нечистотами від риб'ячих залишків.

— Ось тут ти працюватимеш. Бери зліва відро, у якому лежить двадцять тунців. Твоя задача їх випотрошити та видалити всі мілкі кісточки. Потім я передам тунців шеф-кухарю для приготування ролів чи сашімі.

— Зрозумів вас. — кивнув головою Сираторі.

— За це тобі буде нагорода у 500 йенів.

— Це добре.

— Тоді до роботи. — промовив капітан.

Капітан зачинив двері та вийшов на борт корабля. Сираторі тим часом взявся до справи. Він взяв ножа трикутної форми та почав потрошити кожного тунця. Коли юнак випотрошив усіх тунців, він знайшов кухонні ножиці та дістав зябра з риб'ячих голів. Це зайняло майже десять хвилин. Для юного героя це була не проста робота, бо запах риби був таким нестерпним, що деяким кухарям хотілось вийти з приміщення. На жаль, Сираторі був не тим. Нарешті пізно ввечері усі двадцять тунців були потрошені та з них були видалені усі дрібні кістки, які могли застрягти у людському горлі. Капітан зайшов на кухню, де працював його новий робітник та побліднів від подиву.

— Прекрасна робота. Помий руки, будь ласка, та отримаєш сьогодні обіцяне. Умивальник за твоєю спиною.

Сираторі хутко пішов мити руки, а сам капітан дістав зі свого гаманця гроші, щоб дати їх юнаку.

— Ось це твій заробіток за сьогоднішній день.

— Але ж це 200 йенів, а не 500. — засмучено промовив Сираторі.

— Наступного разу заробиш більше. Не хвилюйся.

Сираторі мовчки взяв 200 йенів та Пауль повіз його додому. За проїзд юнак заплатив йому ще 20 йенів. Наступного дня Сираторі знову приїхав до корабля на роботу. Капітан із задоволенням зустрів свого робітника.

— Дуже добре, що ти прийшов. Ходімо на кухню. Заробиш вдвічі більше. 1000 йенів.

Цього разу Йосьо Сираторі був насторожений. У нього виникла підозра щодо капітана судна. Таке враження наче він якийсь шахрай. Хлопець зосередився та зробив вигляд, що слухає капітана корабля. Цього разу він доручив Сираторі не лише випотрошити тунців.

— Ось тобі швабра та відро з водою. Поки ще ніхто не прийшов на корабель будеш займатись прибиранням. Ти повинен відмити палубу до блиску. — сказав капітан поправляючи свою сиву бороду.

— Зрозумів вас. — весело промовив Сираторі.

Капітан пішов до вітальні, яка була неподалік від кухні. Сираторі тим часом почав мити підлогу. Він натягнув на дерев'яну швабру намочену ганчірку та почав терти. Тер він сильно наскільки міг. Спершу бруд не піддавався та Йосьо Сираторі був засмученим. Він вдарив самого себе по щоці та впав на відро з водою. Відро перекинулось та вилилась майже уся вода.

— Так, неочікувано вийшло. Капітану корабля це точно не сподобається. — подумав хлопець.

Сираторі прийнявся швидко домивати всю палубу. Він був здивований, коли помітив, що бруд зникає ніби сам по собі. Через десять хвилин усе сяяло від чистоти. Капітан вийшов з вітальні та побачив: уся палуба вимита начисто, відро стоїть на місці. За працю він дав Сираторі 200 йенів.

— Гарна робота. Трохи пізніше дам ще 800 йенів.

— Щось не віриться. — сумно промовив Сираторі.

— Це правда, шановний. Скоро клієнти прийдуть. Пора потрошити рибу.

Капітан підійшов на край судна та почав тягнути з моря щось важке. Це він витягнув невід. Там було повно скумбрії. Капітан склав усю рибу в три відра.

— Поки що занеси ці відра на кухню. Скоро прийдуть інші робітники і тобі буде легше.

Сираторі почав тяжко вздихати від полегшення. Це не дало йому хорошого прибутку. Він мовчки сидів та дивився крізь двері, як капітан пропускає робітників. Вони були в настрої, гарно одягнені, ніколи не були бідними. Юнак сидів на кухні та пильно глядів на відро зі скумбрією, не знаючи як її всю за день випотрошити. Раптом Сираторі почув якийсь скрип у дверях. На кухню зайшли двоє високих і худорлявих чоловіків. Вони взяли ножі та почали видаляти усі нутрощі та плавці. Сираторі з охотою теж взявся до справи.

— Ей! Чоловіче, як ваше ім'я? — запитав робітник, який стояв справа від Сираторі.

— Йосьо Сираторі. А вас?

— Дуже приємно. А мене Рюноске Накагава. Ви давно тут працюєте?

— Та ні, вчора влаштувався. — радісно промовив Сираторі. — Я підозрюю, що той капітан судна шахрай. Він вчора обіцяв мені дати за роботу 500 йенів, але дав лише 200. Будьте обережні з ним.

— Я зрозумів вас. Буду обережним.

Відчинилися двері. На кухню зайшов капітан. Він заніс ще три відра скумбрії для обробки.

— Цю рибу треба випотрошити. Ввечері кожен з вас отримає свій заробіток.

Капітан вийшов з кухні. Усі робітники до самого вечора потрошили рибу. Юнак теж.

Коли настав вечір, Сираторі отримав за роботу 500 йенів, а не 800. Він був розгніваний. Так продовжувалось дуже часто, що юнак був вимушений викрадати ці йени у багатих чинів та банкірів. І це заради того, щоб заплатити за свій будинок, який подарувала йому Мей у спадок. Також дуже часто не вистачало грошей на їжу. Відтоді життя нашого героя почало йти на дно.

Розділ 1

Одного разу двадцятип'ятирічний Йосьо Сираторі та його товариш, Нацуме Сузукі, зайшли в магазин. Там продавали рибні консерви, саке, рисові сухарики. Також продавались бокали, ложки, та бокали. До магазину зайшли Сираторі та Сузукі. Вони були одягнені в сіре пальто, яке було завелике для них. На їх обличчях були сірі маски. З них було видно лише вузькі очі. Продавець був наляканий.

— Що вам треба од мене?! — закричав він.

— Руки вгору! Це пограбування! — сказав Сузукі та дістав з пальта пістолет. Продавець підняв руки вгору.

Сираторі в цей час думав, що викрасти з цього магазину. Раптом він побачив на столі касовий апарат. У ньому, мабуть, були гроші. Це була спроба взяти хоча б трохи, щоб оплатити комунальні послуги в будинку.

Сузукі націлив пістолет на продавця. Той від переляку вперся спиною у стіну. Сираторі хутко взяв касовий апарат, поклав його у торбу та вибіг на вулицю.

— Досить напади на продавця та грабувати його! — втрутився у справу двадцятилітній хлопець — Токедзо. — Я вам зараз покажу де раки зимують.

Сузукі заховав пістолет та вибіг з магазину на вулицю, де його чекав Сираторі. Токедзо намагався наздогнати бандитів. Хлопець біг настільки швидко, що був готовий завдати удару грабіжникам, але сталось неочікуване.

— Сузукі, зупинись! Він нас майже наздогнав. — крикнув втомлений Йосьо Сираторі.

— Не тут. Нас помітять. Треба втекти у місце, де мало людей.

— Зрозумів тебе.

Токедзо все ще гнався за ними, навіть не думаючи про перепочинок. Він будь-якою

ціною прагнув наздогнати крадіїв. У нього і думки не було про перепочинок. Раптом Сираторі спіткнувся об якийсь бардюр та ось-ось впаде на асфальт, але дивом втримав рівновагу. Виявилось, що Нацуме Сузукі встиг схопити його за пальто та підняти. Токедзо якраз наздогнав грабіжників.

— Здавайтесь, ненаситні бандити, вас все одно рано чи пізно заарештують! — крикнув хлопець та вдарив Сираторі ногою у живіт. Той у відповідь лише штовхнув Токедзо, що той вдарився головою об стовп.

— Тримайся, друже, я йду! — Сузукі схопив Токедзо за його куртку та вдарив його ножом у ніс. — Сираторі! Допоможи!

Йосьо Сираторі лише мовчки стояв і засмучено спостерігав, тримаючи в торбі касовий апарат. Він не хотів допомагати товаришу оборонятися. Тоді Сузукі самотійно підняв хлопця голими руками та різко кинув його на землю. Токедзо вдарився обличчям в асфальт. Хлопець отримав такі поранення, що відтоді пішов на той світ.

— Все, Сираторі, тікаймо. Кожен до своїх будинків. — сказав Сузукі та кинув ніж поряд із вбитим.

Йосьо Сираторі та Нацуме Сузукі втекли до своїх хат у невідомому напрямку і сховались. Цей випадок не міг залишитися непоміченим. Хтось може повідомити про злочини невідомих бандитів.

Сираторі тим часом сидів на кухні та дивився на касовий апарат.

— Треба глянути, що там. — сирота відчинив відділ, у якому були гроші. — Тут грошей добре. Остаточо вистачить на те, щоб за будинок заплатити. Але..

Сираторі дістав усі гроші з касового апарату, сховав їх у шафі та сів за стіл. Його розум був наче у темі через накоєне. Він весь вечір глядів на ікону японської богородиці та читав якусь незнайому для нього молитву. Вона була написана якоюсь незнадомою мовою. Замість ієрогліфів були літери. Вони не були схожі на англійські. Більше схожі на якусь стародавню мову, якою писали в церквах за часи Русі Київської та Гетьманщини.

Богородиця з крихітним немовлям в руках дивилась на провинне та засоромлене обличчя Сираторі, ніби хотіла промовити: "Мені дуже жаль, хлопче, що доля в тебе склалась трагічно та нікого немає біля тебе, але це не варте бути крадіжкою. Ти маєш не ступати на ті самі граблі — інакше потрапиш у пекло".

— Молю тебе! Дай мені силу! — у кімнаті тиша.

— Благаю тебе! Поможи мені вибратись з цієї несправедливості! — молився Сираторі з ще більшим соромом за накоєне. У кімнаті тиша.

Помолившись, Йосьо Сираторі вимкнув світло в усіх кімнатах та ліг спати, щоб перепочити після скоєного та заспокоїтись.

На вулиці тим часом панувала темна та дощова ніч. Двоє офіцерів шукали винного у вбивстві Токедзо та пограбуванні магазину, але слідів не було видно на асфальті. Раптом один з них помітив поранене тіло якогось юнака. У нього був пошкоджений ніс та розбита потилиця. Вона була вся залита кров'ю. Неподалік від загиблого лежав ніж.

— Панове, вам не здається, що тіло цієї людини якось підозріло розміщене. —

звернувся я.

— Я не погоджуюсь з вами, Франц Тосіо. — заперечив старший офіцер, Торі Камікадзе, який закінчив університет, на відміну від мене. — Шлях до злочинців покаже не мертве тіло, а краплі крові на асфальті, які перетворилися калюжі. Вони нам ніби показують дорогу до злочинців. А відтиск пальця на одязі потерпілого покаже нам, хто із злочинців причетний до пограбування та вбивства.

— Я зрозумів вас. Але як ми будемо діяти.

— Бери ніж, що біля трупа та слідуй за мною. Я допоможу тобі. — Я взяв ніж та почав йти за своїм вчителем.

Калюжі були такі довгі, що можна було дуже просто знайти місце проживання підозрюваних. Вони йшли по цим калюжам та побачили якийсь столітній та підозрілий будиночок. Камікадзе завмер біля дверей, а я мовчки стояв. Раптом заскрипіли двері будинку та з будинку вийшов якийсь худий чоловік. Це був Нацуме Сузукі.

— Схопити його. — наказав Камікадзе. Я мовчки схопив злочинця без всяких зусиль.

— Ай! Боляче! — заволав Сузукі. — Я винний у вбивстві Токедзо! Я!

— Де знаходиться будинок твого товариша, який разом з тобою пограбував магазин? — запитав Камікадзе.

— Не знаю. — перелякано відповів Сузукі та усміхнувся. Торі Камікадзе взяв свою сталеву дубинку та вдарив нею у живіт злочинця.

— Не брешти представникам закону. — ехидно мовив Камікадзе, але Сузукі мовчки дивився на люте обличчя офіцера — Кажі зараз же. Інакше вдарю сильніше.

— Камікадзе, може не треба так...давить?— втрутився у розмову я.

— Не з тобою розмова! — крикнув Камікадзе та вдарив мене долонею по щоці.

— Але ж... .

— Жодних але. Сідай у машину та почекай мене.

— Зрозумів вас. — сказав я та сів у поліцейський автомобіль.

— Так що, злочинцю, де будинок твого товариша?!

— Ось там. Неподалік від поля, на якому вирощують рис. Туди їдьте. — відповів Сузукі. — Це він винний у вбивстві Токедзо.

— Дякую, що сказав. Сідай в кузов. Завтра поїдемо на пошуки твого товариша. — Камікадзе поправив свої чорні вуса та засунув злочинця в кузов поліцейського фургона.

— Ясно. — відповів Сузукі та сів у машину.

Фургон тронувся. В мене виникла підозра, що мій учитель робить якусь дуже грубу помилку, але я побоявся критикувати цього грішника, щоб той не поскаржився на мене начальнику. Я мовчки сидів біля Камікадзе, який керував автомобілем та думав, що робити далі.

— Слідкуй за часом. Щоб ми не спізнилися до начальника. Бо ти знаєш, що нам буде за це. — сказав старший офіцер. — Та не думай мені щось перечити. Однині ти будеш дослухатись моїх порад. Ти зрозумів?

— Так.

— От і добре.

А тим часом Нацуме Сузукі, сидючи позаду двох офіцерів у величезному кузові, придумав план втечі. Спершу він відчинив двері кузова, які не були зачинені. Машина їхала швидко. Було видно мокрий асфальт. Сузукі боявся стрибати туди. Якось випадково він побачив якусь доріжку. На ній не було асфальту. Була лише мокра земля з травою. Набравшись сміливості, Нацуме Сузукі вистрибнув з машини у щось вологе та м'яке, поки офіцери прямували до своєї ділянки. Злочинець був увесь брудний і мокрий як свиня.

— Сподіваюсь, що цей бруд можна буде вимити. — подумав він.

Сузукі почекав, поки поліція прибуде до ділянки, та заховався глибоко в лісі. А тим часом я зі своїм наставником прибули до поліцейської ділянки. Камікадзе вийшов першим. Позаду мене та мого наставника очікував дуже дивовижний сюрприз.

— А де підозрюваний?! — розсердився Торі Камікадзе. — Йому вдалося крізь землю провалитись та накивати п'ятами!

— Не вішайте носа, вчителю. — ласкаво відповів я, коли вийшов з машини. — Мабуть, ви забули двері зачинити в кузові фургона. Ось він і зник. Що з воза впало, те пропало. Не хвилюйтесь. Ми його обов'язково спіймаємо.

— Та бог з цим. Ходімо краще до нашої ділянки. — Камікадзе трохи охолодився від дощової зливи та я відвів його до ділянки.

Старший офіцер ледве заспокоївся. Його червоне мов помідор обличчя стало рожевим. Він вирішив знайти товариша Сузукі наступного дня. Через високу температуру і серцебиття, Камікадзе впав на підлогу та захропів у себе в кабінеті.

Розділ 2

Рано вранці припинився брудний дощ. Йосьо Сираторі прокинувся на кухні та знову дивився на богородицю з немовлям та молив її допомогти йому. У хаті була тиша, що злочинцю стало страшно. Раптом Сираторі почув з віконця якусь сирену, наче десь прибула поліція. Він глянув у вікно та побачив поліцейський фургон. Він нагадував якусь вантажівку. Біля нього стояло двоє офіцерів озброєні катаною. В руках вони тримали сталеві дубинки. Тепер Сираторина свідомість мала складний вибір.

— Що робити? Втекти? Чи здатися поліції? — думав Йосьо Сираторі дивлячись на портрет сикстинської мадонни, який знаходився у вітальні.

— Ні! Тікати не варто. Треба бути твердішим за будь-яке залізо чи сталь. — промовивши це, Сираторі мовчки вийшов на вулицю.

— Ось він, Тосіо! — крикнув Торі Камікадзе. — Схопи його!

— Так, панове. — відповів я. Сираторі вже стояв з піднятими руками. У нього не виникало думки про втечу. Я без труда одягнув наручники на зап'ястя злочинця.

— Чудова робота, юначе. А тепер сажай його в кузов поліцейської машини! — я не роздумуючи посадив заарештованого в машину. — Сідай у машину та почекай мене. Я вип'ю sake.

Я сів у кабінку. Камікадзе дуже був радий, що я його послухався. Він дістав зі свого

чорного халата невеличку горілку sake та випив її за один ковток. Його вираз обличчя нагадував сьогоdnішнього президента Росії. Мені хотілось дати відсіч своєму наставнику, але після вчорашнього удару по щоці я передумав. Можливо, життя дасть добрячого прочухана цьому лютому бугаю.

— Я тут. — сказав Торі Камікадзе. — Прямуємо до ділянки! Там у підозрюваного розпитаю, навіщо він убив Токедзо.

— Так. — відповів з серйозним обличчям я. — Заодно дізнаємось, чому він почав красти. Трогай!

— Звісно. — Камікадзе взяв ключик та завів поліцейську машину.

Вона їхала мов вітер. Це здивувало мене. Я був впевнений, що у Японії усі види транспорту стануть найшвидшими та найкращими за радянські чи американські. Камікадзе теж так думав, але не казав мені. Його дуже здивувало, чому злочинець дуже легко здався поліції. Це щось нагадує одну європейську мудрість "Той, хто потрапив до лап лева знає: просити у нього помилування не варто". Я дивився у віконце на розкішні вулиці, рожеві сади, широченні рисові поля, наповнені водою до верха. Вода ніколи не зникає з поля. Але чому? Мабуть, селяни, які там живуть, щодня крутяться, як білки в колесах. Цей рис вони збирають серпами вручну та віддають його державі за гроші. Неподалік від городів стояли якісь кам'яні стовпи. На них були вирізьблені круглі обличчя. Можливо, це ідоли. Ним поклоняються селяни. Трохи далі від ідолів стоїть старий будинок. Його побудував ще в кінці 18 століття мій прадід, який походив з давнього самурайського роду. Його батьки загинули, коли той був хлопчиком. Саме тут я народився і виріс.

— Сподіваюсь, нам ще не довго їхати?

— Ми майже на місці, Франц Тосію. — попередив Камікадзе.

— Так, вчителю.

Автомобіль зупинився. Я вийшов з машини. Старший офіцер був поруч зі мною.

— Відчиняй кузов та приведи злочинця до ділянки. Я тебе дожену. — наказав Камікадзе.

— Добре. — я відчинив кузов фургона, дістав звідси заарештованого та повів його до ділянки.

Руки Йосьо Сираторі були закуті міцними наручниками, як в українських художників та письменників, що намагались повстати проти царської влади. Він не міг зламати наручники, бо вони були наче непробивний бар'єр. Нарешті ми прибули до ділянки. Я привів заарештованого до кабінету начальника. Але начальника не було у кабінеті.

— Дуже добре, Тосію. Ти привів його до потрібної зали. Там він і розповість, чому вчинив злочин. — сказав Камікадзе. — А тепер чекай начальника. Без нього опитувати ми не маємо права. Ти почув мене?

— Я пам'ятаю це правило. — Камікадзе зняв наручники з лівої руки злочинця та прикував до заокругленої металевої трубки на столі, щоб не втік. Я лише мовчки сидів та сторожив заарештованого.

Сираторі тим часом думав, як виправдовуватись, щоб ще сильніше не потрапити у

халепу. Він сидів за столом та глядів у віконце, через яке було видно прозоре небо та якийсь таємний двір. Його нерви піднялися ще сильніше. Здавалось, ось-ось станеться щось погане, але щось несподівано вдарило електричним струмом у свідомість Сираторі.

— Це, мабуть, боги хочуть дати аріаднину нитку. Не варто заперечувати їм. — тихенько мовив сам собі Йосьо Сираторі та завмер.

Нарешті двері кабінету відчинились та зайшов якийсь старий та підтягнутий чоловік. Сираторі був шокований. Цей чоловік носив форму радянських військових. У нього була коротка стрижка, як у багатьох вождів советського союзу. Штани у нього були такі, наче їх погризли пацюки. А вуси такі товсті та закручені вверху, що не видно верхніх губ. Це був начальник поліцейської ділянки в Аоморі — Жак Морісо, який мав не японське, а французьке походження.

— Сідайте всі. Починаємо розмову. — мій наставник сів на стілець, який стояв біля кабінету. Сам начальник сів за стіл, куди прикували затриманого. — Розповідайте, шановний, чому ви потрапили сюди. Ми вас слухаємо.

— Розумієте, ... я почав викрадати гроші у інших для того, щоб розплатитись з боргами. — почав говорити Йосьо Сираторі. — Бо жив дуже бідно, як ті японці, що живуть у маленьких містах. Можливо, вам про це відомо.

— Відомо. Але мене цікавить не цей випадок. — заперечив Жак.

— А який тоді? — запитав Йосьо Сираторі.

— Мене цікавить те, за що ви вбили Токедзо. Продовжуйте, шановний.

— Емм! — Сираторі не знав, що сказати. Йому стало не по собі.

— Що емм? Будемо говорити чи теревені править?! — Сираторі мовчав та дивився на Жака Морісо, ніби хотів про щось попередити.

— Насправді Токедзо вбив мій товариш. Нацуме Сузукі його ім'я. Я лише захищався.

— Ви теж до цього причетні.

— Не причетний до цього! — сердито мовив Сираторі. — Це був самозахист! Правда.

— Не перебільшуйте. — весело сказав Камікадзе.

— Я не перебільшую! Кажу, як є! — заперечив Сираторі.

— Що, злочинцю?! Заплутались?! — посміявся начальник поліції над заарештованим. — У в'язницю Аоморі його!

— Вибачте, Жак, але в яку камеру краще посадити злочинця? — втрутився я.

— В камеру для поодинців, Тосіо. Цьому злочинцю там і місце. Він повинен бути наодинці. — сказав Жак та усміхнувся двом своїм офіцерам.

Камікадзе зняв наручники з руки Сираторі. Мені довелось виконати те, що радив начальник. Я допоміг Камікадзе вести заарештованого до тюрми, яка була через дорогу від ділянки.

Йосьо Сираторі прокинувся у якійсь дивній кімнаті. Навколо нього були сірі стіни, а перед його лицем стояли чорні двері, вкриті непробивним бар'єром.

— Це, мабуть, мене посадили. — розсуджував Сираторі. — Ех! Так мені і треба.

Не встиг він і встати, як раптом до камери зайшов якийсь дуже знайомий мужик, озброєний сталеву дубинкою і катаною. Це був Камікадзе. Він схопив злочинця за руки та побив його дубинкою по голові. Сираторі відчув дуже нестерпний біль, що не став робити відсіч та мовчки терпів.

— Що ж ти за людина така! Навіть не каже, що боляче! — розгнівався Камікадзе, а в'язень мовчки дивився ніби хотів про щось попередити. — Та й бог з тобою! Погибай в цій пустельній могилі та гний мов овоч! Звідти ніхто не зміг вийти живим! Ходімо, Тосіо!

— Так, панове. — мовчки відповів я.

Я зачинив камеру та зі своїм наставником пішли на кухню перекусити. Я ледве не заплакав від того, що вчинив мій учитель. Але показати свою образу на когось чужому не варто. Коли-небудь життя самостійно вирішить долю Камікадзе.

В'язень встав з підлоги. У нього дуже кружляла голова після такого потужного удару. Це нагадувало, якийсь шторм, у який часто потрапляють моряки, перепливаючи по Тихому океану. В його очах наче б то була куряча сліпота, що він майже нічого не бачив. Він дивився на чорну стіну. Біля неї в кутку стояло тіло злочинця, який тут загинув. На підлозі були калюжі сухої крові.

— Боже милий, молю тебе! Дай мені силу! — промовляв Сираторі. — Щоб ці грішники знали з чого я пошитий! Благаю тебе! Звільни мене з цих кайданів!

Сираторі спокійно сів на ліжко у позі лотоса. Як тільки він це зробив, стінки та двері камери стали якогось дивного кольору. Замість чорного кольору камера виділила якийсь світло червоний колір. Цей колір нагадував йому колір української калини, яку дуже любляв прадід Йосьо Сираторі, який загинув під час громадянської війни. Його обличчя відображалось на стіні тюремної камери. Також в'язень побачив якісь сірі та худі мов нитки обличчя. Це були Іто Сьонагон та Йосьо Акайо. Їх вигляд був немов у янголів з розправленими крилами, білосніжним кімоно та вишиванку. Вона була під кімоно.

— Мамо?! Тату?! Ви тут.. Яке щастя!

— Так, синку, ми тут. Нам дуже жаль, що ти потрапив у пекло. Не вішай носа. Ти знайдеш вихід з цього пекла. — сказав Акайо.

— Ви навіть знаєте, що зі мною сталось?

— Так, синку. — втруtilась Сьонагон. — Ми знаємо, що ти не винен у вбивстві Токедзо. Нам треба.

— Стривай! Не покидай мене! — але обличчя батьків зникли з тюремних стін.

Хтось раптом відчинив двері камери. Це був Торі Камікадзе. Сираторі побачивши його обличчя був здивований, куди ділась його дубинка. Замість дубинки в лівій руці офіцер тримав відро з проточною водою, а у правій — тарілку з рисом.

— Ось тобі миска рису. Коли поїси, помиєш підлогу біля камер. — сказав Камікадзе.

— Добре.

Камікадзе відвернувся від Сираторі та пішов з якоюсь підозрілою усмішкою. Йосьо Сираторі був голодний весь день, тому був вимушений їсти те, що є. Він з'їв половинку свіжого рису.

— Що це за рис такий?! У ньому якісь черви! — розсердився в'язень та викинув рис в унітаз. — Вважаєте себе доброю людиною?! Ваш характер такий самий, як у правительства Російської імперії.

Йосьо Сираторі викинув рис із червами в унітаз, якому було літ за сто, та змив. Сираторі ще сильніше розлютився та знайшов спосіб, як можна розлучити цей горішок та замести сліди. Він взяв відро, на якому була металева та дротова ручка.

— Тепер я знаю, як вийти на волю. — зрадів Сираторі та сховав дротову ручку під подушку подалі від стражі.

Далі в'язень вийшов з камери та мив підлогу у коридорі. Праця була дуже важка. Саме з цього випадку він усвідомив, що значить бути собакою під властю іншого. Торі Камікадзе тихенько заглянув у коридор та перевірів чи виконує злочинець його наказ.

— Франц Тосіо! До мене! — погукав мене начальник.

Я мовчки підійшов.

— Так, я тут. — відгукнувся я.

— Тосіо, відведи злочинця назад до камери. Я сам помию підлогу. — крикнув старший офіцер та вдарив дубинкою свого учня по щоці.

— Так. — відповів я та мовчки завів злочинця до камери та зачинив її на замок.

Жак вимушений був самотужки мити підлогу звичайним рушником. Його це роздратувало. В його голові знову була якась навязлива ідея для свого учня. Я підглянув за старшим офіцером з куточка. В мене виникла підозра, що мій наставник остаточно не вміє бути професійним офіцером поліції. Смутившись, я пішов на кухню, яка була на другому поверсі неподалік від камер, де тримали в'язнів.

— Треба поскаржитись начальнику поліції, — замислився я. — бо терпіння немає... Хоча ні,... не варто казати начальнику.

Після цього випадку я швидко зібрав свої речі та забрав свої документи. Жаку Морісо сказав, що захворів.

— Ну що ж, Тосіо, якщо вам зле, йдіть додому. Одужуйте.

— Дякую вам, начальнику! Прощайте!

Я пішов додому. Старший офіцер вже помив підлогу та пішов на вулицю, щоб відпочити. Він ліг на гамак та міцно заснув. Нарешті Йосьо Сираторі добре продумав план втечі. Він був впевнений, що все вийде та не помилявся... Поліцію чекатиме сюрприз наступного дня.

Розділ 4

Настав ранок. Жак Морісо спав у ліжку та не хотів вставати. Він був дуже втомлений після роботи. Яскраві промені світла намагались його розбудити, але той заховав голову під подушку. Раптом почув голосний дзвін телефона. Жак швидко встав

з ліжка та взяв трубку.

— Алло! Це хто? — позіхнув Жак.

— Це старший офіцер — Торі Камікадзе телефонує..

— Що сталося, шановний?! Злочинець у тюрмі? — спитав Жак.

— Ні! Я постукав у двері його камери, але він мовчав. Покликав голосніше — дарма. Потім я відчинив двері, щоб потягати цього шмаркача за ніс, але замість нього побачив купу подушок та гарно складений одяг.

— Як йому вдалося втекти?! — розлютився начальник. — Хочете, щоб я вас відправив у відставку за те, що не виконує своїх обов'язків?!

— Ні, ні. Я охороняв його усю ніч. Я не знаю, як він зумів накивати п'ятами та замести за собою сліди.

— Негайно знайди його! — крикнув Жак та кинув трубку.

— Так, панове. — відповів Камікадзе, але начальник не відповів.

Тепер Камікадзе був вимушений один шукати злочинця, що втік. Цього разу він гадки не мав, де він. Усе місто знало про злочинця що втік з поодинокі камери та шукав собі нову жертву. Офіцер обшукав усі можливі місця в Аоморі, але марно. Після 5 годин пізно увечері він повернувся ні з чим. Це була якась грозова реакція.

Насправді Йосьо Сираторі перебував у безлюдному лісі, переповненому яскравих кольорів та відтінків. Там не було веселої могили чи темного пекла, як на картині Сандро Боттічеллі. Сираторі це сподобалось, тому залишився там жити.

Йому хоча і вдалося накивати п'ятами, але він не перестав вірити в бога та церкву, як колись, але не в якесь нікудишне правосуддя. Його погляд був весь час на світлі небеса. Саме це було житлом його предків, які живуть і житимуть вічно.

— Боже великий, допоможи мені вийти з цього пекла назавжди! Молю тебе! Я виправлюсь! — промовляв Йосьо Сираторі, сидячи на колінах біля озера. — Благаю вас!

На жаль, відповіді не було. Втікач був дуже втомлений та голодний. Він побачив неподалік від озера невеликий кущ з якимись червоними ягідками. Це була соковита полуничка. Сираторі зірвав собі стільки скільки помістилось у його кулак та сміливо помив ягоди в зеленому озері.

— Ех! Добре життя. — мислив Сираторі, закусуючи полуницями. — Але я не можу вертатись у місто та суспільство.

Він сидів на травичці і думав, як йому не попастися в той самий капкан. Його погляд весь час падав на квітучу сакуру. Усі квіти розпустили свої рожеві пелюстки, крім одної. Але розпустившись, ця квітка стане найгарнішою за усі інші. Біля сакури стояла якась дівчина. Вона мала зелене, мов трава, волосся та українську вишиванку. Це була.

— Мамо, ти?! — зрадів Йосьо Сираторі. — Як я радий тебе бачити!

Але то була не Ольга Остроушко, а мавка. Вона змінила свій вигляд та накинулась на Сираторі, щоб затягнути його у воду і відправити у безодню.

— Ти не моя мати. Йди туди звідки прийшла! — ображена мавка зникла як грім з ясного неба.

Злочинець ліг на травичку та глядів на прозоре небо. Воно показувало йому людей, які замість бика стараються зорати землю. Пан, не жалкуючи, б'є їх. Сираторі дивився на це з презирством. Він впевнений: рано чи пізно поміщики згорять в пеклі. Ця жахлива картина про поміщика зникла. З'явилася інша. На ній було зображено Москву. Вона почала горіти несподівано, наче хтось з росіян це зробив. Це був поліціант, який намагався помститись царю за поневолення його батьків. З центрального будинку почав йти чарівний дим. Він був не чорного кольору, а блакитно жовтого.

— Так і треба цим московитам. Майже всі вони вміють лише красти чуже та видавати за своє. — радісно промовив Сираторі.

— Звісно, синку, так і є.

— Хто тут?

— Твоя мама. — Сираторі спершу подумав, що це знову мавка, але ні. — Я знову тут. Ти правий. Росіяни, які привласнюють собі історію України, митців та письменників. Саме тим місто тільки одне — у багаття.

— Японія теж цього хоче, мамо. Я щиро в це вірю.

— Я теж. Тобі рано чи пізно вдасться перемогти на суді. Скоро настане вечір. Іди вперед та не бійся нічого.

Іто Сьонагон зникла. Дочекавшись ночі, Сираторі повернувся у рідне місто за свіжою їжею. Аоморі дуже змінилось після трьох місяців. Воно не було переповнене людьми. На вулицях панувала чистота. Не було жодного сміття на дорогах. Але! По тротуару ходив якийсь офіцер. Він був одягнений у військову форму, яку носили московські воїни під час жовтневої революції. Вона уся пахла хлоркою та виділяла запах, що перехожі почали носити з собою серветки. Вуса в офіцера були такі, наче 3 тижні бував на шахті і не встигав їх підстригати. Це бродив розлючений Торі Камікадзе. Його тиждень тому відправили у відставку за те, що він принизив мене і йому не вдалося повернути злочинця до в'язниці.

— Нічого... Я впіймаю тебе та привезу назад до в'язниці, де тобі і треба! — розлючено стверджував Камікадзе, проходячи повз будинки.

Раптом перед своїм носом Камікадзе побачив якусь гарну дівчину. Вона його кликала до себе, просила підійти. Торі Камікадзе сміливо підійшов до неї.

— Настав час покарати тебе за те, що катував моїх бабусю і дідуся. — радісно шепотіла мавка — Заклинаю тебе бути карликом, бути горбатим мов старець, з кривим носом.

— Що ти робиш зі мною? — перелякано сказав Камікадзе, бачачи своє перетворення.

Мавка з нього лише посміялась та провалилась крізь землю. Камікадзе дістав з кишені дзеркальце та подивився на себе. Його ніс став кривим, вуса зникли, на спині виріс величезний горб. Його руки вкрились бородавками. На потилиці зникло усе волосся. Так Камікадзе перетворився в недолугого та нікому не потрібного старця.

— Цей офіцер заслуговує на таке покарання! — казали перехожі про нього. — Нехай зарубає у себе на носі, що таке публічне приниження. Забирайтесь геть з

нашого міста! Від вас дуже смердить.

Камікадзе був дуже засмучений. Він навіть не знав, що робити. Чи приймуть його на роботу в такому вигляді? Якийсь літній чоловік почав бити офіцера по спині. Торі Камікадзе був вимушений ступати геть. Відтоді його більше ніхто не бачив.

Сираторі в той час був майже в Аоморі. Йому було відомо: перехожі покличуть поліцію. Тому злочинець заховався в старий смітник з купою пластикових бляшанок. Там втікач сидів тихо та не ворухився. Тепер поліція стала для його душі дамокловим мечем.

Розділ 5

Настала ніч. Всі жителі містечка лягли спати після робочого дня, окрім Йосьо Сираторі. Після перебування у безлюдному лісі, втікач ще більше почав зневажати багатьох людей, але в жодному разі не чинив їм болю. З його голови не вилітали думки про поліцію, стражників та саму тюрму.

— Треба щось поїсти. — думав Сираторі, коли прибув до центру Аоморі.

Він побачив якогось молодого чоловіка, який продавав яблука. Ці яблука були рум'яні, як щоки молодої українки. Втікачу треба було вкрати хоча б два яблука, інакше його душа помре від голоду. Продавець відійшов від палатки, щоб відпочити. Сираторі тим часом прокрався до кошика, де лежала купа яблук. Злочинець швиденько поклав одне яблуко в кишеню та зник. Ніхто навіть не помітив, що відбулося, окрім поліцейського, який причаївся неподалік від будинку, де проживав в'язень.

Це був старий офіцер — Кацу Кривоносій, який покинув Україну через ненависть до радянської влади. Він колись був звичайним продавцем фруктів, але як тільки почалася громадянська війна, йому довелося тікати на схід. План втечі від радянської влади був надто ризикованим. Невідомо яким способом Кацу зумів втекти з України та потрапити у Японію.

Сираторі заховався за безлюдним кутком та почав їсти яблуко. Воно було смачнішим за дикі рослини, якими втікач харчувався в горах. Два місяці Йосьо Сираторі не куштував якісну їжу. Це вкрадене яблуко нагадувало йому рум'яні щічки мадонни на полотні Рафаеля, яке у галереї Фіци бачила його матір. Втікач доїв яблуко та викинув його у смітник. Сираторі довелося вийти зі своєї схованки, щоб повернутися до свого будинку, як раптом хтось закував його руки та повів в якесь дуже знайоме місце.

— Відпустіть мене! Я втік з в'язниці лише через жорстоке ставлення охоронців! — кричав Сираторі на офіцера, який не бажав його слухать. — Відпустіть зараз же!

Супротиви були марні. Але Сираторі не збирався просто так відступати. Він був впевнений, що рано чи пізно вийде із ярма панського та дасть показники про криваве ставлення охоронців до нього.

Майже через годину Сираторі встав у якомусь знайомому місці. Це знову була в'язниця. Цього разу у містечку Міягі. Вона зовсім відрізнялась від тої, що була в Аоморі.

— Сираторі, прокидайся. — кликав якийсь голос.

— Хто тут?!

Перед своїм лицем Йосьо Сираторі побачив якогось поліцейського. Він був високим на зріст та з гетьманськими усами, опущеними вниз. Це був начальник тюрми — Люміє Кабаяш.

— Ви прокинулися?

— Так, панове.

— Ходімо! Вам треба прибрати на подвір'ї разом з іншими в'язнями. — сказав Кабаяш та Сираторі пішов за ним.

Начальник привів заарештованого на величезне подвір'я. В'язнів було стільки, скільки грибів після дощу. Їх обов'язок був працювати до сьомого поту.

— Візьміть цей віник та до справи. — сказав Кабаяш.

— Так, панове. — новий в'язень взявся до роботи.

Подвір'я було повне авгієвих конюшень. На асфальті було багато піску та зів'ялого листя. Але, на відміну від інших в'язнів, Йосьо Сираторі взяв віник та без усяких зусиль замів усе листя з піском в здоровенну купу. Потім взяв мішок для сміття замів усе туди та закинув у смітник.

— Хлопці, чому стоїмо? Чому не працюємо? — запитав розчарований Кабаяш, коли побачив прибране подвір'я.

— Нехай ваш новенький попрацює. — сказав один з них.

— Значить сьогодні вечеряти буде тільки Сираторі, так як він зумів вимести листя та пісок. — сказав Кабаяш. — Хто не працює, той не їсть. Запам'ятайте це!

Усі в'язні пішли назад до своїх камер. Вони були позбавлені вечері, через свої байдики, крім Сираторі. На вечерю в нього був солоний суп — м'ясо та невеличка тарілка собі з креветками. Ця їжа була якіснішою ніж у попередній в'язниці. Звідси у юнака і гадки не було про нову втечу, так як до всіх ставились не по скотськи. Нарешті він забув про пекло, яке загрожувало йому ще з 25 років та сподівався, що покине тюрму другий та останній раз.

Розділ 6

Настав 1941 рік. Японію вступила у Другу світову війну. Усіх в'язнів евакуювали та перемістили в тюрму у містечку — Акіто. Її вигляд нагадував злочинцю нове пекло, яке з'явилося як грім з ясного неба.

Він прокинувся у новій камері. В камері була пустота. На дверях не було отвору для підносу їжі. Було лише невелике вікно на стелі, з якого пропускало трохи світла.

— Невже я знову потрапив під ярмо панське?! — знову замислився в'язень. Раптом хтось постукав у камеру. Це Торі Камікадзе, який вдарив його по голові. Біля офіцера стояв Кривоносій, який схопив Сираторі та привів до суду.

— Ставай на коліна зараз же! — крикнув Камікадзе.

— Не буду коритись вашим мерзенним наказам. — захищався в'язень. — Я втечу від вас та зроблю усе, щоб вас зупинили!

— Тоді ми дамо дрозда, жовтувате пташеня! — втрутився Кацу Кривоносий. Сираторі мовчки встав на коліна.

— Дуже добре. Стій так весь день! — сказав Камікадзе та разом Кривоносом зникли в безвісти.

Йосьо Сираторі залишився один. Він встав з колін та почав молити бога про спасіння. Цього разу воно з'явилося швидше за попереднє. Замість темно сірих тюремних стін з'явився прекрасний ліс, у якому перебував Сираторі після втечі, та душі його батьків. Вони прийшли сюди, щоб втішити свого сина.

— Це ж сон! Точно! Я сплю. — Сираторі заплющив та розплющив очі. — Ні! Це не сон! Треба вибратись з цього ярма панського.

— Вірно, синку. — сказала Іто Сьонагон. — Це не сон.

— Як мені звідси вибратись? — запитав Сираторі.

— На жаль, ми тобі не допоможемо. — втрутився Йосьо Акайю.

Раптом на стінах камери з'явилася одна страшна картина. На ній зображено пана, який б'є юнака за те, що той захистив кріпаків. Самі кріпаки стоять та мовчки дивляться. Вони ніби хочуть задушити пана, але бояться. Сираторі дивився на цю картину і замислився.

— Це ж Тарас Шевченко.

— Так, синку. Він теж був у тенетах, як ти зараз. Ти знаєш свій шлях, хлопче! Так іди ж до нього! — промовила Іто Сьонагон.

Душі батьків та картина з кріпаками зникли безвісти. Сираторі нарешті розробив новий план втечі, який був краще продуманим за попередній.

— Знайшов! Знайшов! Я знаю, що робити! — зрадів злочинець. — Бувайте, не православнії та самовпевнені пани! Бувай, холодна в'язниця!

Настав дощ. Кривоносий починав вистукувати дубинкою у віконця на дверях камер для самоперевірки. Але коли він стукнув у камеру Сираторі, відповіді знову не було.

— Ах ти, паршивець! Зараз ти в мене отримаєш! — Кацу Кривоносий відчинив камеру, а злочинця там не було. Замість нього було застелене ліжко з купою подушок та охайно складеним одягом. — Не може бути. А що це на стінах намальовано?

На стінах камери висіла одна картина. На ній було зображено круглого мов бочка мужика у дуже вельможному одязі та з шапкою на голові. Біля нього стояли селяни. Обличчя у них дуже засмучені. Але найбільше засмучене обличчя у юної українки. Але чому засмучене? Бо пан видає заміж її за свого слугу. Він був без сивини та без волосся. Позаду селян вікно. Звідти зазирає якийсь стрункий та благородний чоловік схожий на козака. Це був справжній коханець дівчини.

— Що сталося, панове? Де злочинець? І що це за мазня на стінах? — підійшов Жак Морісо, колишній начальник тюрми Аоморі, разом із Торі Камікадзе.

— Він зник. Я не винен ні у чому. Та не знаю, як з'явилася ця картина на стінах камери.

— Тоді шукай його! Зараз же! — гавкнув начальник тюрми.

Кривоносий мовчки пішов, нічого не відповівши Жаку. Жак Морісо був дуже

вимогливим та суворим. Ніхто не міг протистояти його наказам. Його поліцейська форма виділялася серед його колег. Вона була такою, наче він три тижні в підземеллі блукав. Більшість офіцерів не хотіли з ним мати справу, але доводилось. Кацу Кривоносий разом з двома охоронцями, Танака Юкі і Наомі, одягли дощовики та вийшли шукати втікача. Погода була дощовою. Сонце зайшло за білосніжні хмари. Світла майже не було.

— Куди це ми зайшли? — запитав Танака Юкі — один з охоронців. — Тут дуже темно і страшно.

— Ні. Нам треба знайти злочинця, що втік. — заперечив Кривоносий та повів двох охоронців глибоко в ліс.

— Звісно. Я впевнений, що злочинець буде спійманий. — сказав старий Торі Камікадзе.

У лісі панувала мертва тиша. Більшість дерев були нахилені вниз. Це дуже нагадувало змію готову, яка готова накинутися на тебе. Кривоносий освітлював ліхтариком шлях до злочинця, але нічого не знайшов. Замість злочинця на землі лежав якийсь шлем.

— Гляньте! Це ж самурайський шлем. — відповів Камікадзе. — Ми знаходимося у лісі в якому колись жили самураї — наші величні предки. Вони тут воювали.

Кацу уже заплутався. У нього дуже заболіла голова від нервів. Тому охоронцям і старшому офіцеру довелося на руках виносити його з лісу. У лісі було чутно вовчий вий. Вони почали підкрадатися до Кривоносого, готуючись його роздерти на шматки.

— Наомі! Це ж вовки! Тікаймо! — вигукнув Юкі.

— А що робити з офіцером, який завів нас сюди?!

— Виносимо його! — крикнув Камікадзе.

Юкі посадив ватажка у старий візок, який стояв недалеко від дерева, та почав тягти. Один з вовків кинувся на Юкі та намагався загризти його, як раптом хтось націлився на звіра. Це був Наомі. В його руках була загострена рушниця, яку він весь час носив з собою.

— Брате, ти живий?

— Так. Кацу Кривоносий у возі.

— Біжи за мною! Я знаю вихід з цього лісу!

— Добре. — Юкі.

Брати тікали з лісу за полярною зіркою. Вовки бігли слідом за ними. Раптом голова стаї накинувся на Кацу Кривоносого.

— Допоможіть мені! Вовк мене душить! — Танака Наомі дістав меч та відрубав голову вовку. Стая вовків мовчки повернулася до офіцерів спинами та сховалася безвісти.

Цього разу їм пощастило. Серед глухої ночі охоронців помітив начальник тюрми в Акіто.

— Ви живі, брати Танака! А що це з Кривоносим?

— На жаль, панове, його поранив вовк. Вилікуйте його! — відповів Наомі. — А

злочинця не вдалося знайти. Треба почекати, коли він помилиться.

— Уже є як є. Кацу Кривоносий буде відправлений у відставку. Розходьтєся по хатам. — сказав Жак. Раптом неподалік від нього з'явилася дівчина із темним волоссям у білосніжній сорочці.

— Вилікуйте його! — втрутився Торі Камікадзе. — Благаю!

— Йдіть геть, страшко! Ви теж відправляєтесь у відставку. — Камікадзе хильнув голову вниз.

— Жак, хтось позаду вас стоїть. — повідомив Юкі. Начальник повернувся.

— Та це ж дівчина! І така гарненька.

Дівчина стояла та дивилися на поліцейських.

— Заклинаю вас, заклинаю. — гнівно шепотіла дівчина Жаку та охоронцям. Камікадзе спокійно стояв та дивився на неї.

— За що заклинаю? — злякано запитав Наомі.

— Я знаю за що? — зі сльозами сказав Камікадзе.

— Заклинаю я вас гайдуком! — ще голосніше промовляла дівчина. — Собачим хвостом! Заклинаю, заклинаю я вас.

Коли мавка це промовила, весь ліс ніби засвітився світло зеленим вогнем. З'явилися дванадцять душ колишніх селян, які колись жили багато й заможнo. Але одного разу їх заарештували слуги Жака Морісо та розстріляли. Хтось з під землі схопив старшого офіцера за ногу та почав тягнути вниз. Камікадзе мовчки здався та потрапив до Аїдового царства. Це була Кікімора — вірна подруга мавки.

— До мене, вурдалаки! До мене, воїни мої! — сказала дівчина.

Начальник в'язниці та охоронці були налякані. З під землі вилізли п'ять живих мерців з гострими мов бритва зубами. Здавалось; ось-ось вони зможуть схопити поліцейських, як раптом, Юкі накреслив дубинкою круг навколо свого брата і начальника в'язниці. Танака Юкі чув чимало містичних книг від свого прадіда, який був козаком. Він читав їх, коли Юкі був малим. Охоронець вірив у містику. Це дало йому шанс врятуватись.

— Я мавка лісова, дурні! Схопити їх. — Вурдалаки не змогли навіть підійти до поліцейських. Вони стояли ніби за склом.

— Усе. Мавка нас не схопить. — сказав Жак.

— Щось сумніваюсь. — сказав Юкі.

Дівчина сама намагалася спіймати поліцейських, але круг заважав їй пройти. Вона розсердилася.

— Приведіть вія! — наказала вона вурдалакам. — Ступайте за ним, слуги мої!

Вурдалаки швидко побігли глибоко в ліс. Мавка дивилась на них з презирством. Наомі почав дрижати від страху. Перед його очима стояли все ще ті самі вурдалаки, а позаду них стояло якесь гігантське чудовисько з жилистими руками і ногами. Тіло вкрите чорною землею. Обличчя було кремезне та укрите важкими повіками.

— Хто це?! — перелякано запитав Наомі.

— Я знаю цю істоту. — сказав Юкі. — Не дивись йому в очі, якщо хочеш жити.

— Знайди їх. Знайди. — казала дівчина.

— Підніміть мені повіки! Не бачу! — двоє вурдалаків підняли повіки чудовиську. Він побачив двох охоронців та начальника. — Ось вони!

Вій показав вурдалакам, де знаходяться вороги мавки. Круг, який накреслив Юкі, миттєво зник. Вурдалаки швиденько стрибнули на плече начальника.

— Прибери їх від мене! — казав Жак, дивлячись в очі вію. — Вони мене зараз вб'ють!

— Це вам за братів моїх, смерди погані. — радісно сказала мавка.

Брати Танака, побачивши це пекло, кинулися навтьоки. Мавка наказала своїм дванадцятьом братам спіймати їх, але було пізно. Юкі та Наомі вчасно втекти з лісу та повернутися додому.

Вурдалаки почали випивати всю кров з тіла начальника Акіто. Відтоді Жак Морісо впав за мертво. Мавка провалилась крізь землю, а Жак був вбитий та з'їдений вурдалаками. Так начальник в'язниці Акіто був покараний за свою божевільність та підступність. На жаль, втікача не знайшли. Йому знову вдалося сховатися від поліції.

Розділ 7

Через півроку Йосьо Сираторі йшов пішки до свого рідного містечка Аоморі, щоб знайти Люміє Кабаяша. Він був впевнений, що на суді його вислухають та осудять справедливо. Коли настала темрява, Сираторі тихо пробирався в місто Одате. У ньому було тихо, як на кладовищі. В усіх будинках світло було вимкнено. Раптом він побачив білого коня, який віз сорок мішків рису. Перед ним Сираторі побачив величезний стовп на якому було написано гарними літерами "В Аоморі".

— Слава господу милому! Я прибуду в своє рідне місто і запитаю в когось, де живе Кабаяш. — зрадів втікач та став наздоганяти коня.

Кучер зупинив коня, який був майже виснаженим, та почав курити цигарку. Сираторі підкрався до воза та заховав за 2 мішками. Мішки були дуже важкими. Один з них важив центнер. Але це не завадило втікачу виконати свою мету.

— Но! Пішла! — кінь продовжив везти рис до призначеного пункту. Сонячне проміння освітлювало правильний шлях в містечка. — Рис отримають усі селяни та містяни. Зараз часи такі... моторошні! Американці та члени Радянського союзу мужів наших гублять, голодом морять жінок ще й діток їхніх під ярмо затягують! Но!

Кінь почав тягнути віз ще швидше. Дорога в Аоморі здавалось тиха та без небезпек. Як раптом щось бахнуло перед очима кучера. Щось таке, як війна з дамокловим мечем.

— От чорт! Хтось підірвав шлях у селище! Як тепер довести рис? — перелякався кучер. Сираторі ледве виліз зі своєї схованки та втік куди очі глядять. — Чоловіче! Допоможіть мені перевезти мішки!

Йосьо Сираторі не звертав уваги на нього. Він не хотів знімати з себе маску, бо розумів: одна помилка призведе до чогось жахливого, страшнішого за смерть. З його голови не вилітала думка про поліцейських з тюрми Акіто та Аоморі, які зробили стільки бід йому. Особливо, у в'язниці Акіто.

Через тривалий час Сираторі прибув у якесь селище. Народу там було скільки грибів після дощу. Втікач одягнув на голову стару хустку, яка ще дісталась йому від прийомної мами у спадок.

— Ну що ж треба йти у місто та питати, де живе Кабаяш. — Йосьо Сираторі швидко зайшов у місто та підійшов до якого молодого чоловіка. — Вибачте, ви не знаєте де живе поліцейський — Люміє Кабаяш?

— Не знаю. Запитайте в інших.

Втікач підійшов до іншого чоловіка та запитав, де живе Кабаяш, але він теж не знав. Раптом якийсь невідомий хуліган штовхнув стару жінку та втік. Вона впала на асфальт. Сираторі допоміг їй встати та віддав їй тростину, яку вона упустила.

— Дякую, допомогли бабусі. Ви шукаєте Кабаяша?!

— Так. — відповів Сираторі. — А звідки ви знаєте?

— Я проходила неподалік та побачила, що ти запитав про нього. Він живе у цьому місті, куди ти прибув.

— А як називається це місто? Я вперше у великому місті.

— Міягі, синочку. Саме в цьому місті проживає твій Кабаяш. Візьми цей хрест. Він незвичайний. Одягнувши його, у Японії для тебе секретів немає. Скажи: "Покажи мені" та він покаже куди йти. — бабуся одягає хрестик на шию Сираторі та зникає десь у безвісти.

— Ну що ж... перевіримо... Покажи мені будинок Люміє Кабаяша! — впевнено промовив Сираторі і перед його очима частина асфальту була вкрита рожевими квітами, ті що він бачив у горах. — Це неймовірно.

Втікач пішов по гарячим слідам до будинку колишнього начальника тюрми Міягі. Він і не здогадувався, що доріжка буде такою довгою. Це нагадувало йому дорогу з жовтих цеглинок.

Пізнім вечором Люміє Кабаяш сидів у кріслі-каталці та читав газету. Раптом він почув стук у двері. Кабаяш впустив дуже знайомого в обличчя чоловіка. Це був Йосьо Сираторі. Його одяг та хустка промокли під лихим дощем.

— Йосьо Сираторі?! Знаю, за чим ви прийшли до мене.

— Вам відомо те, що мені вдалося втекти з в'язниці в Акіто? — з допитливістю запитав Сираторі.

— Так, шановний. Про це писали близько 70 тис газет. Хоча невідомо, як вам вдалося втекти. — спокійно промовив Кабаяш. — Ти, мабуть, голодний?!

— Так, панове. Я дуже зголоднів та витратив майже усю енергію, йдучи до вашого будинку. Мені довелось йти до вашого будинку ввечері. Якась бабуся підказала мені дорогу до вашого будинку.

— Цьому не складно допомогти. Сіндзі, вечеря є?!

— Так. — відгукнулась дружина Кабаяша та принесла на стіл трав'яний чай та три мисочки м'ясо супу. — Я бачу у нас гість.

— Так. Це мій колишній в'язень у Міягі. Він був би прикладом для усього нашого народу. — Сираторі попив чаю з крихітного сервіза та відчув себе бадьорішим.

— Продовжимо розмову. Через що тобі довелося втекти з тюрем в Аоморі та Акіто?
— запитав Люміє Кабаяш.

— В першій в'язниці офіцер Камікадзе бив мене дубинкою так, що я втратив свідомість, а в другій — змушували весь день стояти в сейдзо.

— Сейдзо — це на колінах стояти?

— Так. — відповів Сираторі.

— Я допоможу вашій біді. Ми домовляємося з вами про те, що ви завтра явитесь до поліції та дасте показники про несправедливе ставлення охоронців в тюрмах Акіто й Аоморі.

— Я згоден з вашою пропозицією.

— Прекрасно, шановний. Завтра ми поїдемо з вами до поліції, а поки що відпочинь.

Сираторі повечеряв та заснув прямо на підлозі. Можливо, цього разу йому вдасться поставити перед фактом неправославних охоронців на суді.

Розділ 8

20 лютого 1943 року відбувся суд над Йосьо Сираторі. На цьому суді я теж був.

— Я почав красти після того коли почав працювати помічником кухаря на кораблі.
— сказав Сираторі. — Капітан обіцяв мені заплатити 500 йенів, але дав 200. Це продовжувалось досить часто. Мене заарештували і посадили у в'язницю. В тюрмі Аоморі охоронці били доти, доки я не втратив свідомість.

Присяжні та юристи уважно слухали звинуваченого. Він продовжив розповідь.

— Очевидно я втік з Аоморі. Але мене все одно заарештували і ув'язнили в тюрму Акіто. Там я був ізольований. Охоронці змушували мене стояти на колінах цілий день. Якщо я не підкорявся, вони мене били до крові.

Суддя злегка посміхнувся.

— Мене цікавить, шановний, не це. Я хочу дізнатись, як вам вдалося втекти з камери. Адже начальство хоче дізнатись про те, як вам вдалося втекти. — Сираторі спокійно видихнув повітря та зосередився.

— Одного разу начальник Аоморі дав мені відро з дровою ручкою. Коли він пішов, я зняв ручку з відра та заховав під подушку. Вночі змайстрував з цієї ручки саморобний відмикач. Потім просунув руку через віконце, де подавали їжу. Ним я відчинив залізні двері та втік.

— Це перша втеча. А як удруге втекли?

— Я вперся ступнями та долонями у стіну та почав залазити до вікна. Мені вдалося зігнути віконну раму. Коли настав дощ, я проліз через вікно на дах.

— Але ж стіна була висока?! Ви наче ящірка залазили?! І як вам вдалося зігнути віконну раму?! — розсердився суддя.

— Так, ваша честь. Залазив як ящірка. Рамо зігнути вдалось, мабуть, тому, що вона згнила. — сміливо відповів Сираторі. Усі в залі суда були шоковані, крім судді.

— Вам призначено 20 років довічного ув'язнення.

— Я згоден з вами, ваша честь. Але чи можете відправити мене в столицю Японії?

Там зараз тепло. Холод в Акіто мене лякає.

— Хе-хе! Ви будете у тюрмі Обассірі. Звідти вам точно не вдасться втекти. — сказав суддя. — Там дуже потужний бар'єр, як в Алькатрасі, звідки ще ніхто не тікав.

— Шановний суддя, але ж Сираторі правий! В Обассірі холодно майже щороку. Це занадто жорстке покарання. — втрутився Люміє Кабаяш.

— Згоден з вами. Я теж так вважаю.

— Ні, Тосіо! Суддя правий! — вигукнув один з присяжних зали. — Він заслуговує цього покарання!

— Так! На смертну кару його треба! — гукнув ще один присяжний.

— Тиша в залі! — суддя постукав молоточком у стіл. — Злочинець буде відправлений у тюрму Обассірі на 20 років. Суд завершений.

За його прохання двоє охоронців повезли втікача до міста — Обассірі. Сираторі в цей час виповнилось 35 років.

Кабаяш та його дружина завивали вовком. Вони не знали, як йому допомогти.

— Що нам робити?! Ми програли суд! — сказала Сіндзі.

— Не вішай носа. Я впевнений: він розробить план втечі. Йому вдалося втекти з двох в'язниць, які мали такий самий бар'єр, як всевідомий Алькатрас, з якого рано чи пізно хтось зуміє вибратись. Цей чоловік був білою вороною у тюрмі Міягі. Я про це знаю. — Кабаяш обняв Сіндзі.

— Боже великий єдиний, спаси Сираторі од пекла.

На жаль, нічого не відбувалось. Залишалось лише сподіватися на те, що Йосьо Сираторі подолає усі підводні камені на своєму човні та вийде на сушу. Після цього суду було не до сміху і мені. Вдома я сидів біля віконця та глядів на зорі. Господь милий, спаси цього чоловіка від пекла.

Розділ 9

— Де це я? — прокинувся Сираторі в якомусь знайомому для нього місці. — Невже я знову потрапив під ярмо?

Сираторі спробував встати на ноги, але щось наче склеїло їх. Він поглянув униз та побачив, що закутий у кандали. Вони важили десь 50 кілограмів. Йому було дуже важко пересуватися. У камері був лихий холод, наче в Арктиці. Йосьо Сираторі сидів на колінах та глядів на двері камери. Біля них лежав скелет дуже молодого чоловіка, який, можливо, застудився та пішов з життя.

Раптом двері камери наче самі відчинились перед очима в'язня. До камери увійшло двоє охоронців, озброєні довгим самурайським мечем. Вони помітили, що Сираторі стоїть на колінах, а кандали позаду нього. Один з них прийнявся обшукувати підозрілі речі в камері. Під подушкою він знайшов шматочок дроту, загорнутого у тканину.

— Як таке можливо?! — здивувався охоронець. Сираторі лише усміхнувся, наче хотів дещо повідомити. Охоронці-близнюки кипіли од злості. — Що це за дріт?! Де ти його отримав?! Я тебе провчу, паршивець!

Сираторі мовчав. Один з близнюків вдарив його дубинкою по голові, що Йосьо

Сираторі ледве не втратив свідомість. Кандали були замінені на важчі. Їх закріпили на спину злочинця та затягнули товстим гвинтом. Цей гвинт могли затягнути лише дві людини.

— Не давай відсіч поліції, якщо хочеш жити добре. Підкоряйся нам, як пес своєму хазяїну. — Сираторі сердито дивився на цих двох холопів. Один з них взяв дубинку та позбирав шматки льоду у камері.

Двері камери зачинились. В'язень сидів один та дихав крижаним повітрям. Будучи білою вороною серед в'язнів у Міягі, Сираторі тепер сидів у кандалах та ні на що не реагував. Він був у такому становищі, що деяким охоронцям і мені стало шкода, що так вчинили, але боялись протистояти імператорського закону.

Коли настав день обіду, старий начальник в'язниці приніс йому миску солоного супу м'ясо та пішов. Тим часом в'язень почав потроху капати суп на важкий гвинт на кандалах та широке віконце на дверях своєї камери. Серед їжі йому довелося їсти одні залишки від супу. Інші в'язні швидко ковтали гарячий суп, щоб відігнати холод. Після обіду, Сираторі став на коліна та знову молив бога про свободу.

— Отче наш, що єси на небесах, нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліб наш насущний дай нам сьогодні, і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим. І не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого. — промовляв Йосьо Сираторі та перед його очима з'явилися якісь знайомі обличчя. Цього разу вони нагадували йому вже літніх людей.

— Сираторі! Що це з тобою трапилося? — запитала Сьонагон.

— Вони не розуміють, що я втік через жорстоке ставлення охоронців.

— Я знаю. А де твій хрест?

— Його охоронці кудись викинули!

— А куди?

— Деся на подвір'ї, де працюють в'язні. — втрутився у розмову Акайо. — Я піду та поверну його. Не падай духом. Рано чи пізно все буде на світлій стороні.

Стіни почорніли. Сираторі тепер просто сидів у кандалах та вив вовком. Він кожен день глядів на прозорі небеса та думав, як вирватись з тенет.

Одного разу близьнюки почали підозрювати, що в камері коїться щось неладне. Вони пішли в кабінет до начальника. Він був одягнений у форму радянського правителя. Обличчя в нього було наче в австралопітека. На потилиці волосся не було.

— Пан Рю, ми до вас хочем звернутися за порадою.

— За якою порадою? Що трапилося? — зацікавлено запитав Рю, поправляючи свої окуляри.

— У камері злочинця — Йосьо Сираторі відбувається щось дивне. Наче йому хтось руку подає.

— Що ви маєте на увазі?.. Ні! Не відповідайте. Я знаю, якове його бажання?

— І що нам робити?

— Скоротіть порцію їжі для нього. Можливо, поплатиться за свої вчинки.

— Але ж він може повернутись та показати нам усім, хто головний тут. — повчально промовив лівий близнюк.

— Жодних але! — заволав Рю та стукнув кулаком об стіл. — Він не повинен вийти з ярма!

— Так, панове. — промовили охоронці та зникли з кабінету свого начальника.

Начальство та тюремники цієї в'язниці мали інтелект, як у амеб. Забезпечувати в'язнів їжею стало важче через Другу Світову війну. Тому для деяких в'язнів скорочували порцію їжі. Деякі взагалі могли голодувати. Це призводило деяких заарештованих до появи багатьох невиліковних хвороб. Вони працювали в полі під час літа, а під час зими завантажували сировину до вантажівок. Країна потребує грошей на відбудову двох міст. Японія мріє налагодити цю проблему.

Розділ 10

27 серпня 1944 року Сираторі заліз на стелю тюремної зали, наче війчастий бананоїд, та зник у безвісти. Начальник одразу побачив якусь знайому фігуру, яка зникла.

— Швидше перевірити, хто втік!

— Так, панове. — сказали охоронці — близнюки та прийнялись постукувати усі камери.

Усі злочинці були в камерах, крім одного. Начальник уже сам хотів дати прочухана неслуху. Він зайшов у камеру. Перед його носом лежали кандали із величезним гвинтом, покритий іржею, та охайно застелене ліжко. Рю був шокований. Він показав цей гвинт охоронцю-близнюку.

— Перевір, будь ласка, чому це відбулось. Я відправлю старшого агента на пошуки втікача.

— Добре.

Начальник пішов. Охоронець сміливо облизал заржавілий гвинт та зрозумів, що він солоний. Такий самий солоний осад був знайдений на віконці камери Сираторі. Він вийшов на подвір'я, щоб перевірити чи нема там втікача. На жаль, там втікача не було. Сираторі забрав намисто, яке начальник викинув на подвір'я, де стояв пам'ятник імператору Муцухіто (Мейдзі). Після війни з московитами, імператор заборонив носити своїм самураям вуса та бороду. Це вважалося насиллям і тероризмом. Але вуса носили все ще ті, хто служили в поліції.

— Пане начальнику! Я розгадав, чому цей гвинт покритий іржею! — Рю зрадив.

— Він був покритий сіллю.

— негайно розшукайте втікача! Не знайдете, можете хоч місяць на службу не приходити.

— Ми зрозуміли вас. — відповіли близнюки та поїхали на пошуки втікача.

Тим часом Сираторі втік кудись глибоко в ліс. Цього разу він не думав довго залишатися відлюдником, як після першої втечі. Йому було холодно, як на північному полюсі. Втікач був одягнений у звичайну літню одягу. Обличчя його було таке, як у

політичних в'язнів, яких відправили до Сибіру царська влада. Сираторі не знав, як привести себе в людський вигляд. Також він наполягав втекти на день раніше, але на даху в'язниці чергували охоронці-близнюки. Якби він втік в той день, начальство дало б їм доброго прочухана.

— Сираторі, ти правильно вчинив.

— Хто тут? — перед собою він побачив свою маму. — Мамо?! Ти тут.

— Так, синку, я тут. Намисто знову з тобою. Більше намагайся не губити його. Поліція тебе знову шукає. Будь обережним!

— Так, мамо.

Сираторі повернув направо та побачив якусь ріку. Вона була схожа на довгу змію. Неподалік від річки росла висока яблуня. На її вершині сиділа, якась струнка дівчина у білосніжному кімоно. Волосся в неї було таке саме, як у хлоропластів. Очі були звужені та без зіниць. Вона сиділа та розчісувала свої довгі локони, які були до колін. Втікач не став до неї підходити близько, щоб не трапилось лихо. Раптом він побачив, що неподалік від дівчини стояли якісь знайомі особи. Це був Йоган та Роберт — охоронці-близнюки в тюрмі Обассірі. Він прийшов шукати злочинця, який зіпсував кандали, заліз на стелю та втік. Сираторі швидко заховався у кущі та завмер.

— Що це за дівчинка? Треба до неї підійти ближче.

— Не підходь, Йоган, вона тебе може..! — заперечив Роберт.

— Що вона мені зробить?! Це ж звичайна дівчина. Вона така прекрасна.

Йоган підійшов близько до неї. Дівчина злізла з яблуні та пішла в іншу сторону річки, де було глибоко. Йоган пішов за нею. Він простягнув їй руку, як раптом хтось штовхнув офіцера в річку. Це була мавка, яка вирішила помститися цим хлопцям за те, що вони погубили її батьків, коли зрубали майже весь ліс заради забезпечення деревиною. Офіцер думав, що потоне, але помітив, що хтось міцно тримає його руку. Це був Роберт. Він витягнув свого брата з пастки.

— Це вам за моїх батьків. — тихенько сказала мавка та знову штовхнула у річку. Тепер туди впав і Роберт.

— Допоможіть! Витягніть нас!

— Ніхто вам не допоможе, вбивці моїх батьків. Ви тепер будете панувати в царстві Аїда. Та нарешті візьмете на себе, про скоєне.

— Витягни нас! — мавка мовчки дивилася на них.

Роберт та Йоган пішли на дно річки. Там відбувалося щось дивовижне, ніби якесь цунамі збирається. Воно викинуло близнюків на берег. Сираторі був шокований, коли побачив замість охоронців, дві мармурові статуї. Він швидко втік з цього місця, щоб і його мавка не втопила.

Пізно ввечері начальник знайшов двох Йогана та Роберта вкритими у білосніжний мармур. Рю заплакав, заголосив, але пізно. Це нагадувало мені картину НЕ російського художника — Іллі Ріпина "Іван Грозний та син його Іван". Трохи пізніше Рю закам'янів від сорому і приєднався до близнюків, як мармурова статуя.

Розділ 11

Минуло два роки. Йосьо Сираторі прямував у сусіднє місто Саппоро в якому було тепліше. По дорозі він побачив, якусь газету.

— Варто глянути, що в країні діється. Давно не читав. — Сираторі розгорнув газету.

У ній йшлося про те, що Японія програла у війні. Америка скинула ядерну бомбу у міста Хіросіма та Нагасакі. Тепер відбувається відбудова усіх будинків, доріг та залізниць. Сираторі усвідомлював, що таке саме очікуватиме на нього.

Він йшов по доріжці, яка привела його в якесь село. Там був старенький будинок, як в самурайські часи. Такі будинки були та є в кожному селі Японії. Для їх будування селяни використовували бамбук, глину, дерево та каміння.

Сираторі випадково наштовхнувся на чийсь город. Він був дуже голодний, тому з'їв один з помідорів.

— Ей, ворюга! Пішов геть з мого городу! — вигукнув чоловік, який стояв біля городу. Він взяв здоровенні вили та побіг на Йосьо Сираторі немов бик на тореадора.

Сираторі дуже злякався. Коли християнин збирався вдарити його вилами, злочинець штовхнув християнина, що він впав на землю, а вили впали на нього. Вони поранили його обличчя так, що християнин заплющив очі та відправився у царство небесне.

— Що це я накоїв? Я не хотів так! Не хотів! — сумно мовив самому собі Сираторі.

У його думках знову сталася згадка про в'язницю, недолугих поліцейських та їх начальства. Він сів біля християнина та гірко заплакав. Так Сираторі сидів до вечора. Прибула знайома особа. Це був начальник тюрми Обассірі і офіцер Яким Гермолаєв. Втікач не став тікати від поліції та мовчки поставив вверх свої руки.

— Дивно якось, злочинець піддався нам. — сказав Яким.

— От і добре, що піддався. Мабуть, цього разу не втече. — наголосив Рю, гордо поправляючи свої тоненькі вусики. — Він дуже слабенький, щоб протистояти нам.

Сираторі посадили у машину та повезли до поліцейської ділянки. Злочинець сидів у кузові та думав, як виправдатись перед поліцією. Я теж впевнений: рано чи пізно поліцейські, які кували його, будуть відправлені до царства Аїда або під ярмо. Коли втікач опинився у поліцейській ділянці, Камікадзе попросив Сираторі пояснити, чому так сталося.

— Коли я втік з Обассірі, я почав жити у горах. Харчувався дикими ягодами та грибами, які були їстівними та пив воду із живописного струмка. Там я пробув два роки. Потім я відправився у село, неподалік від Саппоро, та випадково наткнувся на чужий город. Я був дуже голодний, тому змушений з'їсти помідор, який я зірвав на городі. Мені відомо, що Японія програла війну з американськими, китайськими, британськими та радянськими воїнами. Наш імператор ухвалив рішення припинити війну. Життя тепер повертається у нове русло.

— Авжеж повертається, шановний. А що з християнином сталося? — запитав Рю

— Він взяв вили та накинувся на мене. Я дав відсіч, але вили травмували йому обличчя так, що християнин загинув. — дуже засмучено відповів Сираторі.

— Треба відправити його на смертну кару до в'язниці у Саппоро. Цього разу злочинцю не втекти. — усміхнено промовив Рю.

— Не турбуйтеся. Я зі своїм офіцером — Якимом Гермолаєвим подбаємо про це. Хе-хе.

— Дуже добре. А тепер везіть його в Саппоро на смертну кару!

— Так, панове.

Яким схопив Йосьо Сираторі та повели його до в'язниці Саппоро, яка знаходилась неподалік від ділянки. Ця тюрма мала ще сильніший бар'єр, на відміну від усіх попередніх. Вона мала лише один поверх та була оточена високими стінами, укриті колючим, як голки, дротом. Біля воріт стояли стражники, озброєні рушницею та мечем. Вони тут чергували без вихідних.

Розділ 12

Сираторі знову прокинувся рано вранці у якомусь тісному місці. Він глянув у віконце на дверях камери та побачив двох озброєних охоронців. Вони стояли біля камери кожен день без відпочинку. В'язень це помітив та придумав план втечі. Раптом двері камери відчинились. Туди зайшли двоє озброєних мечами та рушницями чоловіків. Йосьо Сираторі став перед ними на коліна, роблячи покірний вигляд. Один з них почав перевіряти камеру у пошуках підозрюваних речей. Але нічого не знайшов.

— Яюсь дивно, Торі Сакума. Але ж я точно був впевнений, що дамоклів меч був тут.

— Не кажіть нісенітниць, Акіра. Вам десь уві сні почулось. Я піду на кухню та принесу злочинцю м'ясо супу.

— Добре, Сакума.

— Тобі вдалося позбутися від кайданів та втекти. Навіть не думай тікати знову, Сираторі!

Охоронці заспокоїлись та зачинили камеру. Сакума пішов охороняти Сираторі. Тим часом в'язень тихенько підійшов до унітазу та зняв металічний образ. Він увесь був покритий іржею та якимись білими плямами. Такі самі Сираторі бачив на зіпсованих вишнях та хлібі.

— Треба сховати цей обруч. Почекаю поки прийдуть охоронці. — тихенько мовив в'язень самому собі та сховав у ліжко разом з намистом, яке цього разу поліції не вдалося відібрати.

Сато Акіра заглянув до віконця на дверях камери. Сираторі у ній мовчки сидів. Охоронець був впевнений, що злочинець не втече до райського життя. Йому навіть не довелося одягати кандали злочинцю. Нарешті прийшов Торі Сакума з мискою м'ясо супу. Він просунув суп у віконце для підносу їжі та продовжив чергувати. Йосьо Сираторі забрав миску та поклав її біля умивальника. А сам почав дивитися на стелю своєї камери. Скрізь нього просвічувалося прозоре небо. Бог наче наглядував за ним з небес та допомагав йому звільнитися з кайданів.

— Сакума, щось злочинець задумав.

— Так, шановний. Він знову хоче залізти на стіну як павук та вибратись.

— Ходімо наверх! — сказав Акіра. — Та перевіримо чи не зламане вікно.

Охоронці швидко пішли на дах. Тим часом Сираторі випив увесь суп кількома ковтками. В кінці камери стояв тоненький та кривенький цвях. Злочинець дістав металічний обруч та почав його загострювати цвяхом. Це було для нього як по маслу. Тепер металічний обруч перетворився у саморобну пилу. Зробивши справу, Сираторі заховув свою саморобну пилу в смітнику. Нарешті прийшли охоронці та знову почали виконувати свій обов'язок.

— Сидиш?!— гукнув Сакума до камери Сираторі. — То й сиди смирно. Десь через місяць ти відправишся на смертну кару.

Сираторі мовчав та нічого не слухав. Він продовжував далі розробляти план самовизволення та склав усі ципочки ланцюгів ДНК. Дочекавшись ночі, злочинець дістав свою саморобну пилу та почав розпилювати дві дошки на підлозі. Він намагався пилити якомога тихіше. Дощечки почали крок за кроком утворювати тріщини. Вони були зроблені з якогось м'якого, як пух, дерева. Нарешті дві дощечки були розпилені навпіл. Під ними була купа вологого ґрунту.

— Дощечки спіяні навпіл. Почну завтра копати. Вранці мою камеру почнуть обшукувати. — промовив самому собі Сираторі та поставив розпилені дощечки на місце.

Як тільки в'язень це зробив перед його очима з'явився рожевий туман. Стіни його камери були описані яскравими пейзажами.

— Мама?! Ти тут?

— Так, сину, я тут я прийшла, щоб визволити тебе з в'язниці та покарати офіцерів. — прошепотіла вона. — Тихіше. Не кричи: охоронців розбудиш.

— Дякую, що подаєш мені руку, але мені майже вдалося втекти. Як ти хочеш їх покарати?

— Як покарати їх ще не знаю. Сподіваюсь, що суд підтвердить всі твої виправдання.

— Було б добре. — промовив Сираторі.

— Я тим часом тихенько завітаю до Кабаяша та напишу йому листа від твого імені, щоб він тебе підтримав на суді. А зараз лягай спати. Дуже скоро зійде сонце. На добраніч!

— Спасибі, мамо! Спасибі,мамо. — заплакано промовив Сираторі та ліг спати.

Наступного дня охоронці знову почали обшукувати камеру злочинця. Цього разу вони не довго постояли, похитали головами та дременули з камери. Сираторі знову почав дивитися у вікно на стіні. Охоронці були ще більше напруженими, ніж учора. Вони знову прямували на дах, щоб перевірити, чи все добре з дерев'яним вікном, яке було на стелі камери Сираторі. Знаючи, що дерев'яна рама на вікні зверху була старою гнилою, злочинець погнув її та пішов у райське життя. Охоронці ставилися до цього серйозно.

Коли охоронці пішли на дах, Йосьо Сираторі зняв відпилені дошки з підлоги, взяв миску та почав нею викопувати землю та викидати її в унітаз. Ця миска залишилась

після вчорашньої вечері. Вона йому допомогла викопати шлях на волю та розправити крила. Нарешті злочинець вибив глибоку яму. Він поставив усі дошки на своє місце та ще раз змив землю в унітаз. Цю справу Сираторі зробив майже за місяць.

Настав день смертної кари. Акіра постукав у двері камери. Відповіді немає. Постукав голосніше, знову немає відповіді. Сато Акіра зайшов до камери. Вона була пуста. Акіра знову думав, як злочинцю вдалось втекти. Раптом він побачив дуже дивно покладену дошку на підлозі. Охоронець зняв дошку з підлоги. На жаль, дошка була не ціла. Чимось злочинець її розпилив навпіл. Не тільки це здивувало Акіру. Під дошкою була вирита глибока яма. У ній лежав загострений обруч та миска, яка залишилась після однієї з вечерь.

— Не можу повірити: злочинцю вдалось втекти.

До камери зайшов круглий мов гарбуз мужик у військовій формі північнокорейського генерала. На голові коротке волосся, підняте вверху. Носик короткий, очі добрі та ласкаві на перший погляд. Це був начальник в Саппоро Абе чен Ин.

— В чому справа? Де в'язень? Він сьогодні повинен відправитись на страту.

— Розумієте, він знову нас зумів провести в оману.

— А що трапилося? — втрутився у розмову Торі Сакума. Він недавно поснідав та випив каву, щоб сповнитись енергії.

— Йосьо Сираторі вік! — відповів Сато Акіра.

— Досить розмов! Негайно розшукайте його! — крикнув начальник. — Не розшукаєте — мій меч та ваші голови с плеч.

Охоронці були налякані. Вони боялись начальника, тому одягли на себе шубу та пішли до лісу. Погода була наче в тундрі. Мерзлота була сильніша, ніж в Обассірі. Нарешті Сакума разом з Акірою зайшли глибоко в ліс. Там було тихо, як на могилі. Не чутно нічого живого. Раптом Акіра побачив замерзле озеро. На ньому сиділи дві дівчинки. Одна з них стояла на кризі та розчісувала свої довгі локони. А друга сиділа під водою та виглядала через ополонку. Це була русалка, милосердна подруга мавки.

— Дивись, які дівчата! Давай подивимось. — весело сказав Акіра. Сакума подивився на них та побачив: на їх обличчях були білі очі без зіниць. На шиях було намисто з листків.

— Може не треба. У цьому лісі легко заблукати.

— Ходімо! Вони такі гарні ці дівчата.

Торі Сакума погодився. Охоронці пішли на кригу. Акіра хотів доторкнутися дівчини, яка розчісувала собі локони. Мавка, коли побачила поліцейських, кинулась тікати.

— Дівчино, зачекай! — мавка мовчала. Їй хотілось дати відсіч незваним гостям. Вона добігла до берега та кинула здоровенний камінь на кригу.

Удар був такий, що лід дуже швидко почав тріскатись. Охоронці не встигли втекти на берег і впали у крижану воду. Холод переходив до ніг та рук Сакуми й Акіри. Їм було так холодно, що було важко рухатись.

— Що робити Сакума? Ми потонемо зараз.

— Я ж тобі казав: не підходь до цих дівчат. А тепер ми в халепі.

Охоронці пливли до берега, як раптом одного з них схопила за ногу, якась підводна дівчинка. Це була русалка. Вона давно мріяла про помсту за те, що чен Ін зробив її та мавку сиротами. Сакума досяг берега та почав тягнути Акіру за руки.

— Тримайся, друже! Я врятую тебе! — Сакума майже витяг свого товариша.

— Вам все одно не вдасться втекти від мене та моєї подруги! — вигукнула мавка.

Раптом хтось почав ніби допомагати Сакумі витягувати його товариша. Це був їх начальник. Він прийшов, щоб знайти своїх охоронців. Чен Ін допоміг Сакумі витягнути Акіру. Він був весь мокрий та гарячий мов чайник. Сакума теж.

— Пане начальнику, невже ви нам все таки відрубаете голови? — з переляку запитав Сакума.

— Та заспокойся! Я нікого з вас не покараю. Треба чекати, поки злочинець сам попаде в наші лапи. Йдіть додому, невдахи. Та лікуйтесь.

Охоронці та начальник розійшлись по хатах. Через місяць Сакума з Акірою були відправлені у відставку за станом здоров'я. Вони були дуже застужені. Їх щоким були такими, наче у чайника. Руки тремтіли самі по собі та не переставали. Сато Акіра та його напарник лежали у ліжку та не вставали. Їм навіть довелось забути про пошуки злочинця, який зумів запобігти смертної кари. Та й померли б від застуди слуги Чен Ина, якби не їх знайомий. Який ще знайомий?! Цей знайомий — рідний дядько Сакуми. Звали його Лі Шин. Він був одним з найвідоміших лікарів Саппоро. У місті його називали японським Гіппократом. Кожен день Лі Шин готував гарячий чай з ароматними травами та давав його своєму племіннику та напарнику. Він забороняв хлопцям вставати з ліжка, доки не почне спадати температура. Вони мовчки лежали у ліжку і тремтіли від холоду. Так продовжувалось до кінця зими. Цей випадок навчив Акіру не бути занадто допитливим і слухатись старших.

Розділ 13

Минув рік. Це був четвертий та останній раз, коли сирота втік із в'язниці. Одного разу він переходив дорогу та ніс важкий мішок з посудом, який створив сам. Офіцер помітив це.

— Як ваше ім'я, чоловіче? — запитав поліцейський.

— Кімура.

— Дозвольте перевірити, що у мішку?

Кімура спокійно дав мішок. Там були чайник, каструлі та цукорниці — нічого підозрілого.

— Вибачте, офіцер, чи не могли б ви дати мені цигарку.

Офіцер дав йому цигарку. Кімура покурив та поклонився. Поліцейський був уже готовий його відпустити.

— Вибачте, офіцер, мене звуть не Кімура, а Йосьо Сираторі. Я втік із в'язниці Саппоро минулого року. В моєму житті було так мало духовності, що людина, яка дала мені цигарку, допомогла зібратись з духом.

— Мені дуже жаль вас. Ходімо за мною у поліцію. Я допоможу вам.

Сираторі мовчки пішов за офіцером до ділянки. І там вони чекали нового суда. То був Акіо — помічник колишнього начальника у в'язниці Міягі. Можливо, він допоможе втікачу виграти на суді.

Через три дні настав суд. У залі було повно присяжних. Вони були готові попросити суддю повернути його в Обассірі. Але той похитав головою.

— Я признаю, що випадок із селянином на городі, за словами Сираторі, був самозахистом без злого задуму. — наголосив суддя. — Тому смертну кару варто скасувати.

— Так ваша честь. — втрутився Акіо.

Кабаяш, який був присутнім на цьому суді, заспокоївся. Він уже збирався розповісти судді про те, чому Сираторі почав красти. На жаль, суддя його не слухав.

— Мені відомо про те, що Сираторі жив бідно та отримував багато несправедливих боргів, за які був змушений витратити усі зароблені йени. — продовжив суддя. — Незважаючи на жорстоке ставлення охоронців до Сираторі, він навіть не намагався чинити болю жодному з них, хоча міг це зробити. Їх покарало життя.

Після випадку в Аоморі, Сираторі більше нікому не шкодив.

— Шановний суддя, дозвольте мені слово мовить. — втрутився у розмову Люміє Кабаяш.

— Кажіть.

— У в'язниці Міягі я познайомився з ним. Сираторі там повадився смирно та виконував усі обов'язки, які йому доручили. Якщо ви хочете повернути його назад до в'язниці, то до тої, де він буде відчувати себе з розпущеними крилами, а не кріпаком в руках пана.

— Так, шановний. — відповів суддя. — Я схвалюю вашу пропозицію. У когось є питання чи зауваження.

— Нема. — відповів один з присяжних.

— Погоджуємось — відповіли ще десятеро.

— Для Йосьо Сираторі буде 20 років довічного ув'язнення в тюрмі Фучу в столиці Японії. Суд завершений.

Нарешті старий Кабаяш заспокоївся. Суддя виконав його прохання. Тепер для Сираторі нічого не загрожує.

Епілог

Сорокасемилітній Сираторі прокинувся рано в ранці. Та побачив перед собою зовсім інше. Стіни були не чорні, а білі. Усе навколо блищало від чистоти. Не було жодного загиблого у в'язниці. Сираторі мовчки видихнув. Раптом до камери Сираторі зайшов якийсь високий та стрункий чоловік. Це був охоронець Оно Йоко.

— Йосьо Сираторі?! Ви вже прокинулись? Прекрасно. Ходімо зі мною до саду.

— Авжеж. — швидко промовив Сираторі.

— Нам потрібен робітник у саду. Я чув про вас, що ви вмієте доглядати за

рослинами. Це правда? — запитав Йоко. Сираторі встав з ліжка та поклонився охоронцю.

— Ходімо за мною. Я покажу вам наш сад.

В'язень йшов за охоронцем по всій в'язниці. У ній було багато кімнат та коридорів. Злочинець з допитливістю дивився на ці живописні стіни. На них були копії фресок та ікон італійських художників — Мікеланджело та Рафаеля. Боги, зображені на них, ніби охороняли Сираторі.

— Сподіваюсь, що у мене буде такий самий світ, як у героїв на цих виразних розписах.

— Звісно буде, шановний. Наш місцевий іконописець ще 2 роки тому завершив ці ікони. Скоро ви побачите наш такий самий живописний сад. — усміхнено промовив Йоко.

— Я дуже хочу його побачити.

— Ми майже прибули.

Охоронець та Йосьо Сираторі вийшли на подвір'я. Перед очима дійсно був сад переповнений давніми пам'ятниками Японії, кущами та деревами.

— Можете розглядати сад поки що. А я тим часом принесу віник та совок.

Йоко пішов. А Сираторі тим часом розглядав весь сад. В центрі саду стояв пам'ятник японському Богдану Хмельницькому. У його руці був меч, який захищав від зла. На голові був самурайський шлем. Що ж це за пам'ятник? Це був Йосісада Нітта — це був японський полководець, державний та військовий діяч. Він походив з середньовічного самурайського роду. Його поза була такою, ніби готовий атакувати того, хто чинить йому біль.

— Сираторі, до роботи! — вигукнув Йоко. В'язень підійшов до охоронця та почав замітати зів'яле листя та гілки.

Йоко тим часом сидів на лавці та спостерігав за новеньким. Йосьо Сираторі без усяких затруднень замітав листя в купу. Охоронець приніс йому смітник та граблі. Коли Сираторі зів'яле листя та гілки в купу, почав пхати його у контейнер з чотирма колесами.

— Прекрасна робота, шановний. Тепер полийте квіти. — Йоко

Сираторі нічого не відповів. З усмішкою він взяв лийку та взявся за діло. У нього не було й думки про якусь втечу чи скаргу. Нарешті мрія колишнього сироти збулася. Він працював кожен день із задоволенням.

Одного разу Сираторі покликав охоронець до кабінету начальника. Охоронець хотів дещо запитати.

— Агов, Сираторі. Ця стіна біля воріт всього два метри у висоту. З вашими вміннями перелізти її легко. Чому ви не втекли?

— Я втомився. — Сираторі розвів руками. — Після чотирьох втеч за 11 років. Ще три роки у схованках. Мені набридло. Втечі — справа молодих. Я сильний досі, але не так, як колись. При чому в мене немає приводу тікати знову. Тут я в безпеці.

Охоронець усміхнувся. Він вирішив клопотати дотермінове звільнення Сираторі. 21

грудня 1961 року Йосьо Сираторі в останнє покинув тюрму. Не через вікна чи двері, а через брами, як звичайний свободний птах.

Після визволення, повернувся в Аоморі та став звичайним робітником. Він прожив там ще вісімнадцять років. Тепер у нього була праця, яка принесла йому лише користь, а не борги. Ось які обставини можуть змусити людину чинити злочини.